

خشونت با کودکان

عالمی و راهکارها

دکتر سحر امین

خسوفها با کسوفها
علل و اسباب آنها

دکتر سحر طاهباز
ویراستار: معصومه اکبری
طراح جلد: علی بخشی
صفحه آرا: هاجر نجفزاده

کتب آت

شابک: ۹۷۸۶۰۰۹۶۴۳۶۹۱

چاپ اول ۱۳۹۶

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۸۵.۰۰۰ ریال

هرگونه بهره‌برداری و نقل از مطالب این کتاب بدون اجازه‌ی کتبی ناشر ممنوع است.

نشانی: شریعتی، خیابان دستگردی، پلاک ۱۷۸، طبقه پنجم واحد ۱۸
تلفن: ۲۶۴۲۰۲۲۸

طاهباز، سحر، ۱۳۶۱ -	روش‌نامه
خشونت با کودکان علل و راهکارها/ سحر طاهباز؛ ویراستار معصومه اکبر	عنوان و نام پدیدآور
تهران: نشر آت، ۱۳۹۶.	شخصات نشر
۱۰۸ص. ۲۱/۵×۱۴/۵؛ ۲۱/۵ سم.	شخصات ظاهری
978-600-96436-9-1	لایک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
چاپ قبلی: گیس، ۱۳۹۲.	دداشت
کتابنامه: ص. [۱۰۳] - ۱۰۷.	دداشت
کودکان -- خشونت علیه	موضوع
Children -- Violence against	موضوع
کودکان -- خشونت علیه -- پیشگیری	موضوع
Children -- Violence against -- Prevention	موضوع
خشونت در خانواده	موضوع
Family violence	موضوع
خشونت در کودکان	موضوع
Violence in children	موضوع
HV۶۲۵۰/۴/ک۹/۱۳۶	ده بندی کنگره
۳۶۴/۱۰۸۳	ده بندی دیویی
۵۰۸۳۶۳۵	ماره کتابشناسی ملی

www.ketab.ir

مقدمه مؤلف

کودکی یکی از به یاد ماندنی‌ترین دوره‌های زندگی است. دوره‌ای که همه چیز برای ذهن در حال رشد کودک تازگی دارد. سرچشمه‌ای جالب توجه و شگفت‌انگیز است و دغدغه‌ها و مشکلات روزمره بزرگسالی هنوز بی‌مأست. نگرانی آینده و حسرت گذشته، آنچه برای ذهن بزرگسال ما امری طبیعی و روزمره به شمار می‌رود، برای کودک طبیعتاً معنایی ندارد؛ زیرا «حال» مهم‌ترین و در دسترس‌ترین موضوعی است که کودک با آن زندگی می‌کند، اما اگر این «حال» به جای آنکه در عین آرامش، تازه و شگفتی‌آفرین باشد، هر لحظه کودک را در معرض تجارب تازه، اما بی‌مأست و آسیب‌زا قرار دهد، چه اتفاقی برای این دوران رؤیایی خواهد افتاد؟ کودکی که هر روز طرفیت‌های روان‌شناختی‌اش آن‌قدر رشد نکرده که آماده مواجهه با رنج و ناکامی‌های فراتر از حد توان خویش باشد، در برخورد با محیطی ناامن و تجاربی غیرکودکانه چه خواهد کرد؟ این واقعیت زندگی بسیاری از کودکان جامعه ماست که در عین کودک بودن، کودکی نمی‌کنند؛ و همین جامعه پر از «کودک» اما خالی از «کودکی» انگیزه اصلی

من برای نوشتن این کتاب بود. پس از حدود شش سال مطالعه و کار با دختران فراری و بررسی انگیزه‌های اصلی ترک خانه توسط آنان و نیز برگزاری بیش از ۶۰ کارگاه آموزشی برای والدین کودکان دبستانی، پدیده «آزار» را مهم‌تر از هر موضوع دیگری همچنان سرچشمه بسیاری از مشکلات کودکان امروز و نوجوانانی دیدم که در آینده از ناامنی‌های محیط خانه می‌گریزند. نکته‌ای که در بررسی این موضوع اهمیت بسیار دارد، توجه به این مسئله است که در جوامع در حال گذار از سنت به مدرنیته، همچون جامعه ما، برخی خانواده‌ها یا همچنان درگیر اشکال به شدت سنتی تربیت کودک‌اند که مبنی بر اصول سختگیرانه و گاه غیرانسانی است، و یا به شدت مجذوب اشکال تربیتی ظاهراً مدرن شده‌اند، که با توجه به تجارب ناخوشایند دوران کودکی خود آنان، فرصتی برایشان فراهم کرده است که زنجیر هرگونه محدودیت و قانون را در تربیت کودک پاره کنند و در دام هر نوع افراطی گرفتار شوند؛ تجدیدی که فی‌نفسه زمینه را برای آسیب‌های متفاوتی برای کودکان فراهم می‌کند. توجه و مراقبت بیش از حد، آزادی‌های افراطی و بی‌قیدوبند، و کنار گذاشتن هرگونه نظارت و قانونی به بهانه فراهم کردن فرصت رشد خلاقیت برای کودکان، خود کردارهایی را که هنوز توانایی مواجهه با این حد از استقلال و آزادی را به دست نیاورده در برخورد با مشکلات جدیدی می‌سازد.

با علم به این گذار و مشکلاتی که برای جامعه فراهم می‌آورد، وظیفه کسانی که شاهد چنین تخریبی هستند، آن است که به قول کنفوسیوس به جای آنکه بر تاریکی لعنت بفرستند، چراغی بیفروزند. به همین منظور، افزایش آگاهی جامعه درباره انواع و اشکال کودک‌آزاری و نیز ارائه راهکارهای مناسب به منظور مقابله و مواجهه با کودکانی که چنین تجارب ناخوشایندی داشته‌اند می‌تواند تأثیر مهمی در کاهش آثار مخرب این تجارب در زندگی کودک داشته باشد. هدف اصلی از نگارش این کتاب فراهم کردن توضیحی جامع، عینی و در عین حال علمی از این مفهوم به همراه ارائه مثال‌ها و راهکارهایی عملی به منظور کمک به کاهش تخریب روان‌شناختی در این کودکان بوده

است. توضیحات، مثال‌ها و راهکارهای ارائه‌شده در کتاب عمدتاً برای مسئولان آموزش (معلمان، معاونان، مربیان مهدکودک)، مشاوران مدارس و والدین کودکان طراحی شده‌اند.

در نهایت، لازم می‌دانم از همراهی و نظرات ارزشمند همکار محترم، سرکار خانم تنکابنی، که با دقت نظر خود کوشیدند بر کیفیت و سودمندی عملی متن بیفزایند تشکر کنم. امیدوارم این کتاب بتواند دست‌کم سهمی اندک در بهبود وضعیت کودکان این جامعه داشته باشد.

دکتر سحر طاهباز

اردیبهشت ۱۳۹۲

www.ketab.ir